2.4.2025

Eduskunta

Maa- ja metsätalousvaliokunta

ASIA: O19/2025 vp Huoltovarmuus ruoantuotannossa ja vesihuollossa

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC) kiittää lausuntomahdollisuudesta ja esittää seuraavaa

- Geopoliittiset muutokset ja myös ilmaston muutos vaikuttavat maatalouden huoltovarmuuteen. Nämä asiat ovat tulleet vahvasti esille viimeisten vuosien aikana.
- Maatalouden kannattavuus on jo pitkään ollut heikko, joka näkyy monessa asiassa. Tuotantokapasiteettia on vähennetty ja myös maataloudella on suuri investointivelka rakennuksissa ja koneissa. Parempi kannattavuus antaisi myös vahvemmat välineet hyvään huoltovarmuuteen kriisitilanteissa.
- Maatalouden ikärakenne on myös haasteellinen. Nuorten kiinnostus maatalousalaan pitäisi saada laajemmalla politiikkatoimenpiteille nousemaan. Tarvitaan muutoksia koulutukseen, sosiaalipolitiikkaan, yrittäjyyteen maaseudulla ja tukipolitiikkaan.
- Maatalouden rahoitus on vaikeutunut viimeisten vuosien aikana merkittävästi. Samalla myös lainarahan hinta on kasvanut. Pankkisektorin osaaminen maatalousrahoituksen osalta on heikentynyt, joka myös näkyy suoraan millä tavalla rahoituskyselyihin vastataan pankeista. Erityisesti nuorille rahoituksen saaminen on vaikeata yrittämisen alkuvaiheissa.
- Maatalous on tällä hetkellä erittäin tukiriippuvainen. Markkinatulojen kääntäminen parempaa tulisi olla kaikkien intressissä. Parempien voimasuhteiden saaminen ruokaketjuun on siksi tärkeä saada MAKA-lakien kautta. Kaupan omien merkkien kasvu tuo myös suuria haasteita alkutuotannolle ja jalostavalle teollisuudelle. Private label merkkien vaikutukset elintarvikeketjuun tulisi tarkasti tutkia ja sen mukaan tehdä toimenpiteitä.
- Kriisitilanteissa Ruokavirastolla pitäisi olla mahdollisuuksia suorittaa tarvittavat maksut poikkeussäännöin. Riskihallintavälineiden kehittäminen ja käyttöönotto tulevalla CAP-tukikaudella olisi myös tärkeätä saada aikaiseksi.

Yksityiskohtaisempia nostoja

- Kotieläintilojen ympäristöluvissa voi olla rajoituksia kuinka paljon tuotantopanoksia voidaan varastoida tilalle esimerkiksi polttoöljyä.
- Turvetuotannon alas ajo vaikuttaa myös energiahuoltovarmuuteen ja epäsuoraan kuiviketurpeen ja kasvualustaturpeen saatavuuteen. SLC katsoo, että huoltovarmuuden takia turvetuotantoa tulisi jatkaa.
- Huoltovarmuusvarastoissa on suurempien kasviryhmien siemeniä varastossa. Myös puutarhakasvien siemeniä tulisi pitää varastossa kriisitilanteita varten. Corona-pandemian aikana oli suuria haasteita saada puutarhatuotantoon tarvittavat siemenet tai taimenet.
- Tällä hetkellä Suomeen maatalous on hyvin riippuvainen tuonnista koneteknologissa ja tarvittavissa voiteluaineissa. Varaosien saatavuus kriisitilanteissa tulisi jollakin tavalla varmistaa. Tällä hetkellä konetoimittajien vastuu varaosien saatavuudesta muuttuu noin 10 vuoden jälkeen. Tätä vanhemmille koneille on vaikeata saada varaosia.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0

- Suomi on myös riippuvainen tuontilannoitteista ja – proteiinista. Suomalaista kasvintuotantoa tulisi kehittää ja siihen laittaa jalostuspanostuksia ja lannoitteiden jalostusta tulisi kehittää ja kotieläinlannan käyttöä tehostaa.
- Kasvihuoneiden kautta sähköyritykset voivat tasata sähköverkon kulutusta. Tämä toiminto tasaa sähköverkon jännitteitä ja on käytössä aina välillä. SLC katsoo, että myös kasvihuonetuotanto tulisi olla osa maan huoltovarmuutta.
- Kotieläintuotanto on tällä hetkellä erittäin riippuvainen hyvästä vedestä. Kotieläinsuojissa käytetyt lypsyrobotit vaativat muun muassa tasaista veden laatua ja riittävää painetta. Paikallisella tasolla tulisi veden saatavuudesta suunnitella niin että kotieläinsuojat toimivat myös kriisitilanteissa.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Jonas Laxåback, toiminnanjohtaja

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0